

Czy konsument zmieni polskie rolnictwo?

dr Paulina Sobiesiak-Penszko

GŁÓWNE WNIOSKI

Aż 87% badanych Polek i Polaków pozostaje na klasycznej diecie – je wszystko, na co pozwala im zdrowie. Dieta bezmięsna nadal jest rzadkością. Jedynie 4% badanych nie jada mięsa, a 7% ogranicza mięso oraz produkty odzwierzęce. 16% społeczeństwa obawia się, że Unia Europejska w przyszłości zabroni im jedzenia mięsa.

Polki i Polacy najczęściej robią zakupy spożywcze w dyskontach, hipermarketach oraz supermarketach.

Zakupy bezpośrednio u rolników są mało popularne. Najrzadziej robimy zakupy bezpośrednio w gospodarstwach rolnych, częściej wybieramy zakupy u rolnika na bazarach i targach.

GŁÓWNE WNIOSKI

Na bazarach i targach najczęściej kupowane są warzywa, owoce i jajka. Jednak najwyżej oceniamy jakość warzyw i owoców kupowanych bezpośrednio u rolników w gospodarstwach.

Świeżość, jakość i cena produktów to najważniejsze kryteria, którymi Polki i Polacy kierują się podczas zakupów.

Przyjazny dla środowiska i klimatu sposób produkcji żywności jest istotny dla większości Polek i Polaków. 60% społeczeństwa byłaby gotowa wybierać takie produkty, nawet gdyby były droższe.

Kobiety – wybierając produkty spożywcze - częściej przywiązują wagę do ich wpływu na klimat i środowisko, dobrostan zwierząt oraz ekologiczność.

GŁÓWNE WNIOSKI

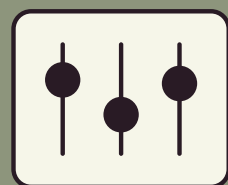
Ponad połowa badanych rolników nisko ocenia wiedzę polskich konsumentów na temat rolnictwa i produkcji rolnej. Jednak po obu stronach widać wysoką gotowość do bezpośredniej współpracy w zakresie sprzedaży produktów. Ponad 90% konsumentów oraz 75% badanych rolników uznaje to za co najmniej dobry pomysł. Biorąc pod uwagę to, gdzie większość z nas robi zakupy, potencjał ten można uznać za niewykorzystany.

W możliwości zakupów bezpośrednio z gospodarstw rolnych najbardziej cenimy dostęp do świeżych produktów, ich wysoką jakość i przystępną cenę.

Niewygoda, względy logistyczno-organizacyjne oraz brak wiedzy, jak znaleźć odpowiednie gospodarstwa, to czynniki w największym stopniu zniechęcające Polki i Polaków do kupowania produktów bezpośrednio od rolników.

Zagadnienia badawcze

- Zwyczaje konsumenckie Polek i Polaków
- Podatność na dezinformację wokół żywności
- Ocena jakości żywności
- Ocena wiedzy konsumentów na temat rolnictwa i produkcji rolnej przez rolników
- Współpraca rolników i konsumentów i jej ocena
- Korzystanie ze sprzedaży bezpośredniej

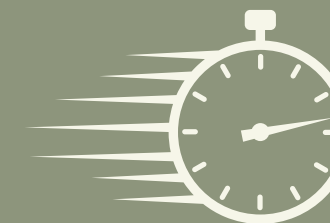

Badania ilościowe
Próba ogólnopolska
N=1000

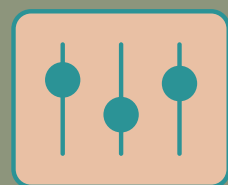
Metoda:

CAWI
realizowane na panelu
Opinie.pl

Okres realizacji:
czerwiec-lipiec 2023.

Metodologia badania konsumentów

Badania ilościowe

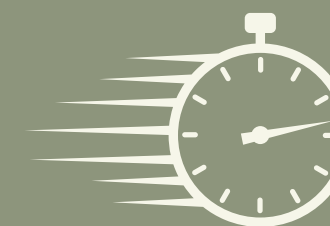
Próba ogólnopolska
N=207

Badania jakościowe
N=10

Metoda:

CAWI
realizowane na panelu
Opinie.pl

Okres realizacji:

czerwiec-lipiec 2023.

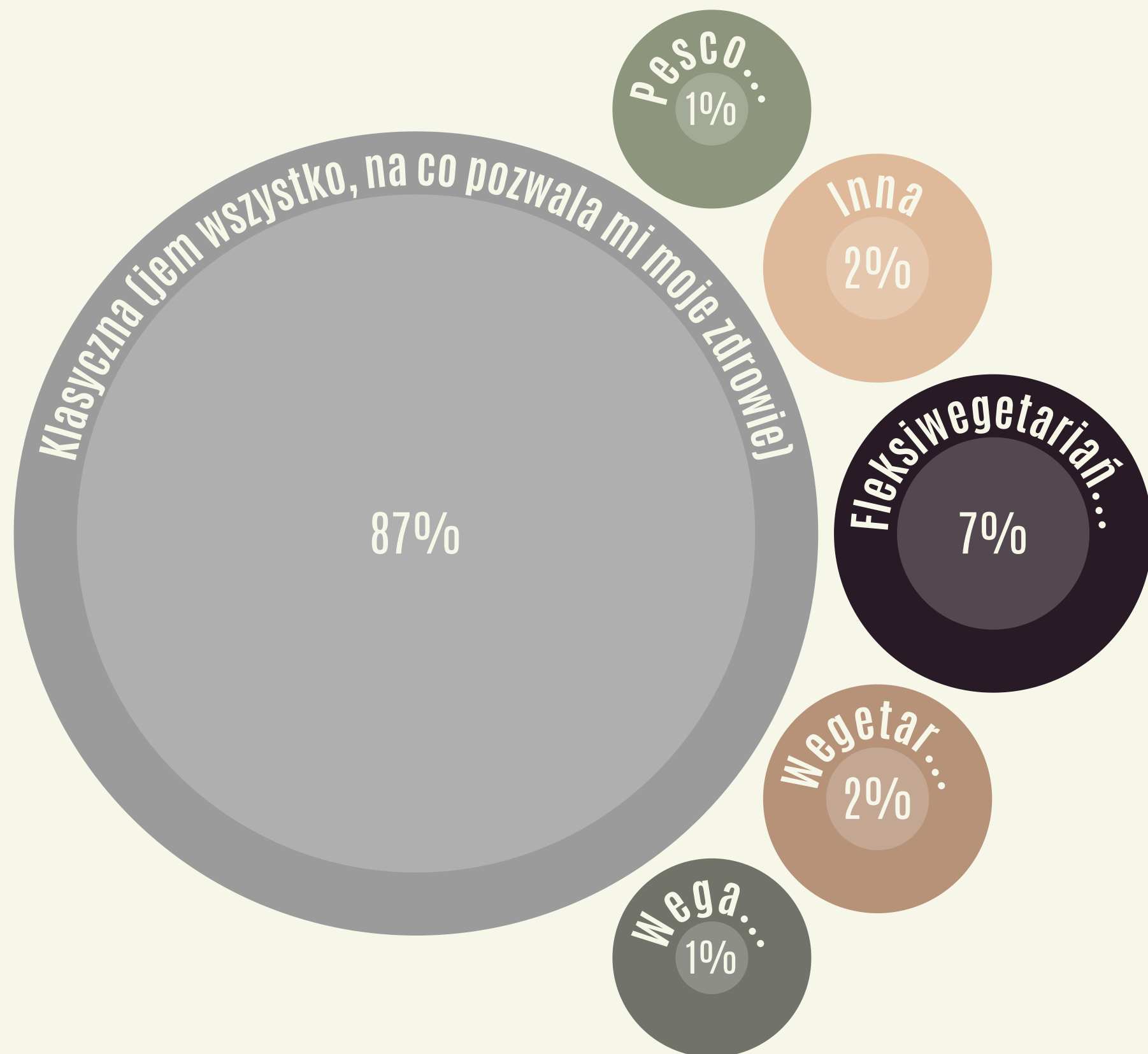
Metodologia badania rolników

Zwyczaje konsumenckie Polek i Polaków

Według jakiej diety odżywia się Pan/Pani?

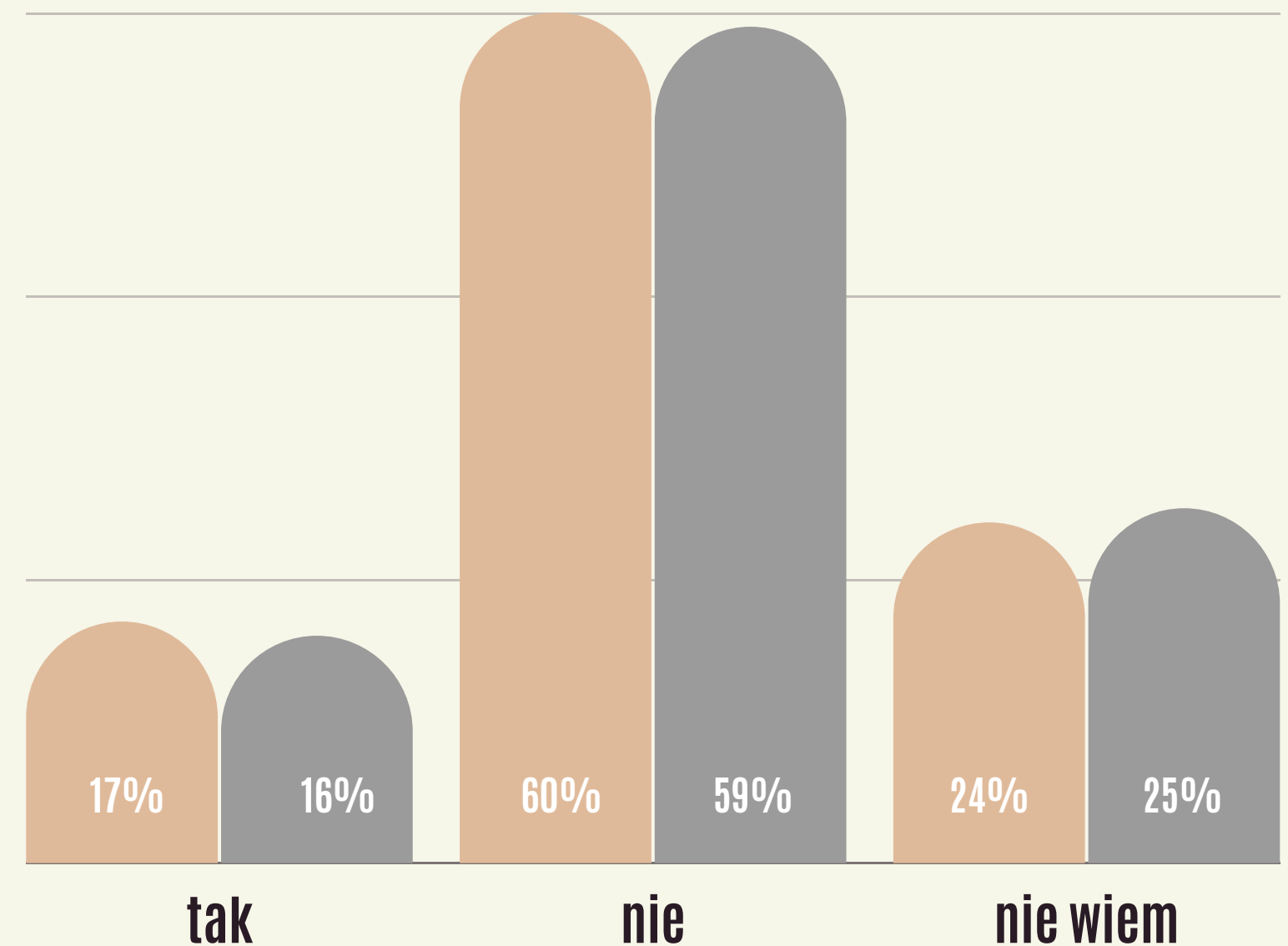
- Klasyczna (jem wszystko, na co pozwala mi moje zdrowie)
- Pescowegetariańska (bez mięsa, ale jem ryby)
- Wegetariańska (bez mięsa i bez ryb, jem jajka i nabiał)
- Wegańska (dieta roślinna - nie jem żadnych produktów pochodzenia zwierzęcego)
- Fleksiwegetariańska, fleksitariańska (ograniczam mięso i produkty odzwierzęce)
- Inna

43% zwolenników Konfederacji obawia się konieczności jedzenia robaków, podczas gdy wśród zwolenników Koalicji Obywatelskiej jest to 6%.

24% sympatyków Prawa i Sprawiedliwości i 41% zwolenników Konfederacji obawia się wprowadzenia zakazu jedzenia mięsa, podczas gdy wśród zwolenników Koalicji Obywatelskiej jest to 9%.

Jak Pan/Pani sądzi, czy Unia Europejska...

- zmusi nas do jedzenia robaków?
- zabroni nam jedzenia mięsa?

N= 1000. Źródło: Badanie CAWI, Instytut Spraw Publicznych, 2023 rok.

W których miejscach zazwyczaj kupuje Pan/Pani poniższe rodzaje produktów spożywczych?

Produkty spożywcze:	Hipermarket, supermarket (np. Auchan, Carrefour, Kaufland, Dino)	Dyskont (np. Biedronka, Lidl, Netto)	Mały sklep spożywczy (np. Żabka, Carrefour Express, ABC, sklep osiedlowy)	Bazar / targ / handel uliczny	Warzywniak (poza bazarem, targiem)	Bezpośrednio z gospodarstwa rolnego
Warzywa i/lub owoce	40%	65%	24%	37%	32%	9%
Przetwory warzywne i/lub owocowe	41%	66%	26%	17%	15%	6%
Mięso surowe i/lub wędliny	43%	61%	31%	12%	3%	5%

W których miejscach zazwyczaj kupuje Pan/Pani poniższe rodzaje produktów spożywczych?

Produkty spożywcze:	Hipermarket, supermarket (np. Auchan, Carrefour, Kaufland, Dino)	Dyskont (np. Biedronka, Lidl, Netto)	Mały sklep spożywczy (np. Żabka, Carrefour Express, ABC, sklep osiedlowy)	Bazar / targ / handel uliczny	Warzywniak (poza bazarem, targiem)	Bezpośrednio z gospodarstwa rolnego
Mąki, kasze	49%	77%	25%	6%	3%	1%
Jajka	27%	44%	17%	20%	9%	26%
Nabiał	48%	78%	31%	12%	3%	5%

Na ile poniższe aspekty są ważne dla Pana/Pani podczas zakupów produktów spożywczych?

W zakupach
produktów
spożywczych istotnie
częściej liczy się:

dbałość o środowisko, dobrostan
zwierząt, ekologiczność produktów

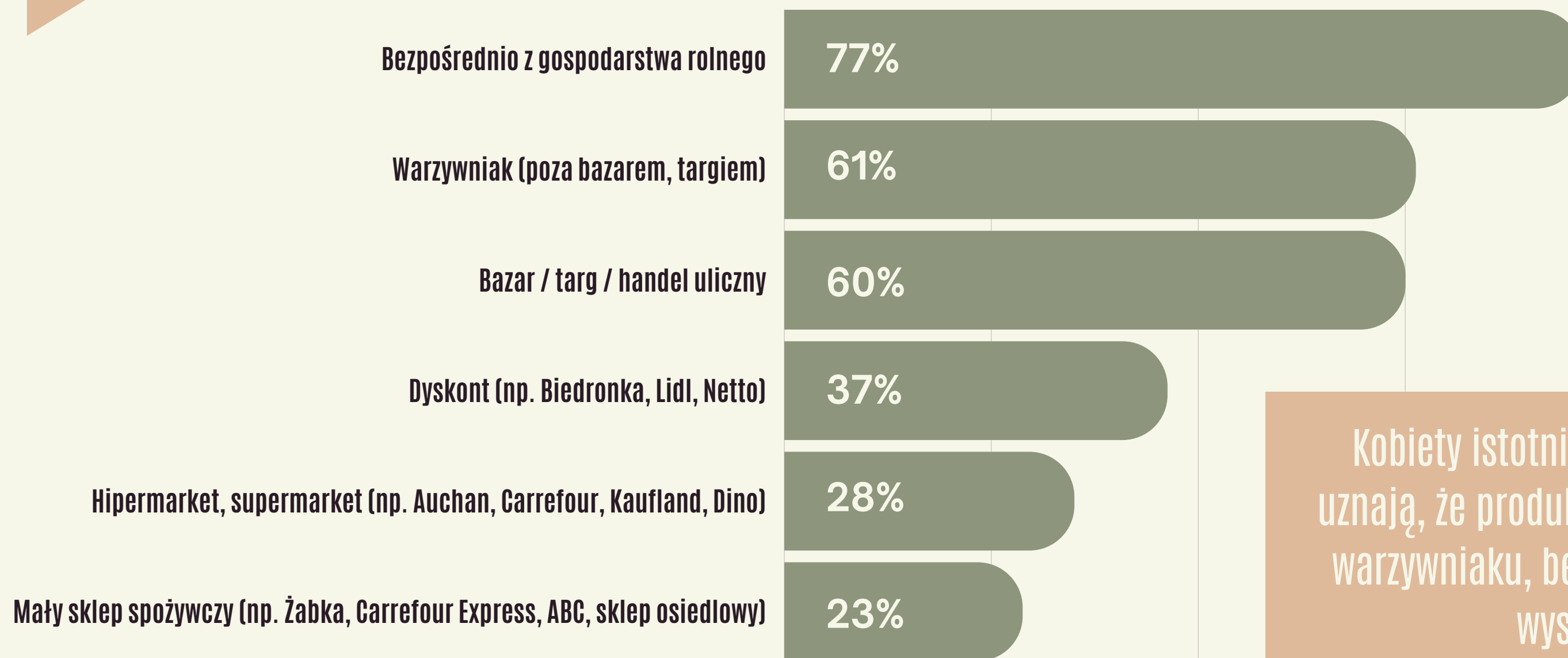
lokalność, polskość produktów

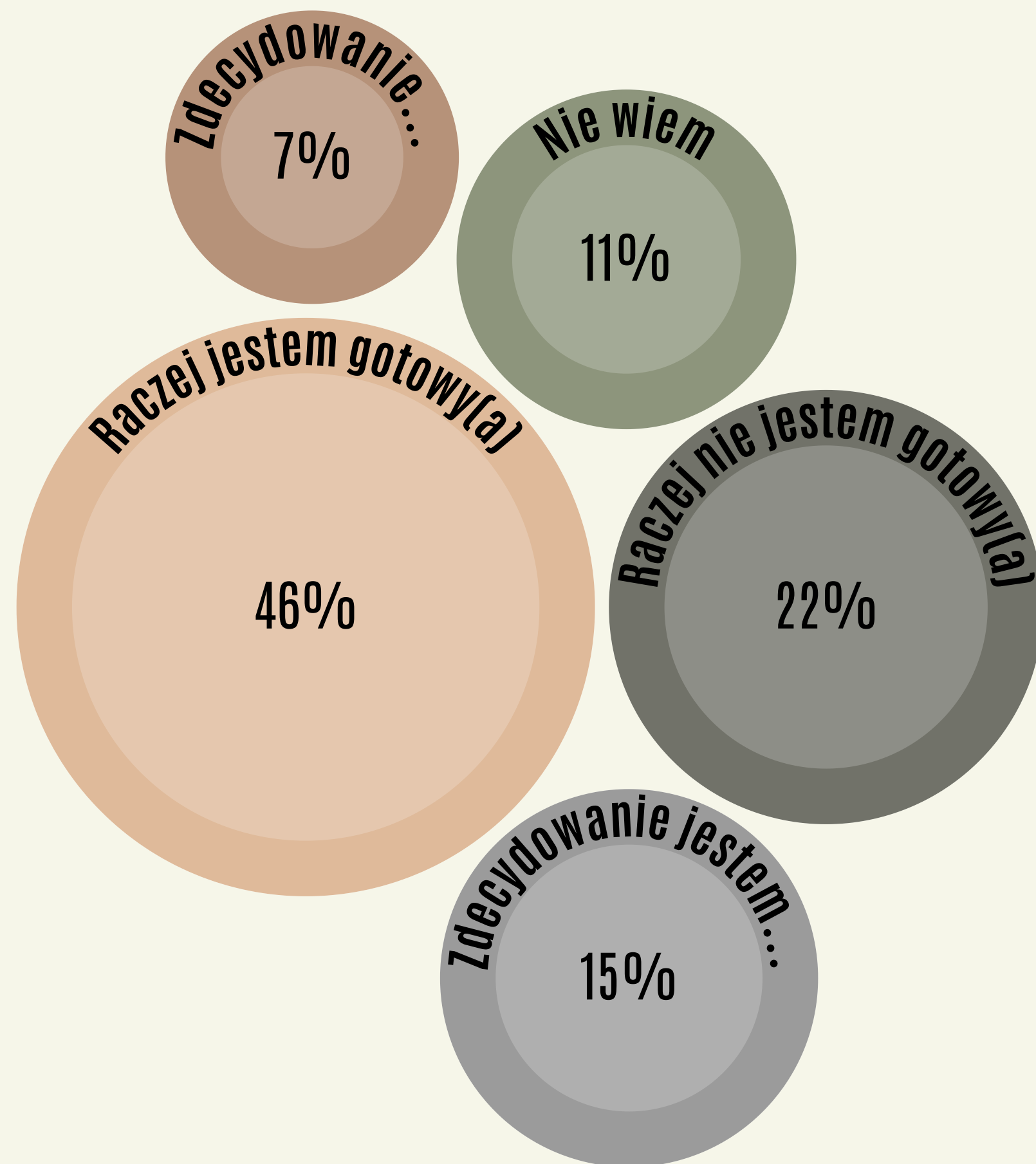
bezpieczeństwo dla zdrowia

Polki i Polacy warzywa i owoce najczęściej kupują w dyskontach, ale najwyżej cenią jakość tych bezpośrednio z gospodarstwa

Odsetek osób wysoko oceniających jakość warzyw i owoców sprzedawanych w poszczególnych miejscach

Kobiety istotnie częściej niż mężczyźni uznają, że produkty kupione: na bazarze, w warzywniaku, bezpośrednio od rolnika są wysokiej jakości

Ponad 60% Polek i Polaków gotowa jest kupować produkty spożywcze przyjazne dla środowiska i klimatu, także jeśli by były droższe.

Jak bardzo jest Pan/Pani skłonny/skłonna kupować produkty spożywcze wyprodukowane w sposób przyjazny dla środowiska i klimatu, za to droższe niż pozostałe produkty?

Kto jest bardziej skłonny kupować produkty przyjazne dla środowiska i klimatu za to droższe od pozostałych?

63%

Dobrze oceniający swoją sytuację materialną

63%

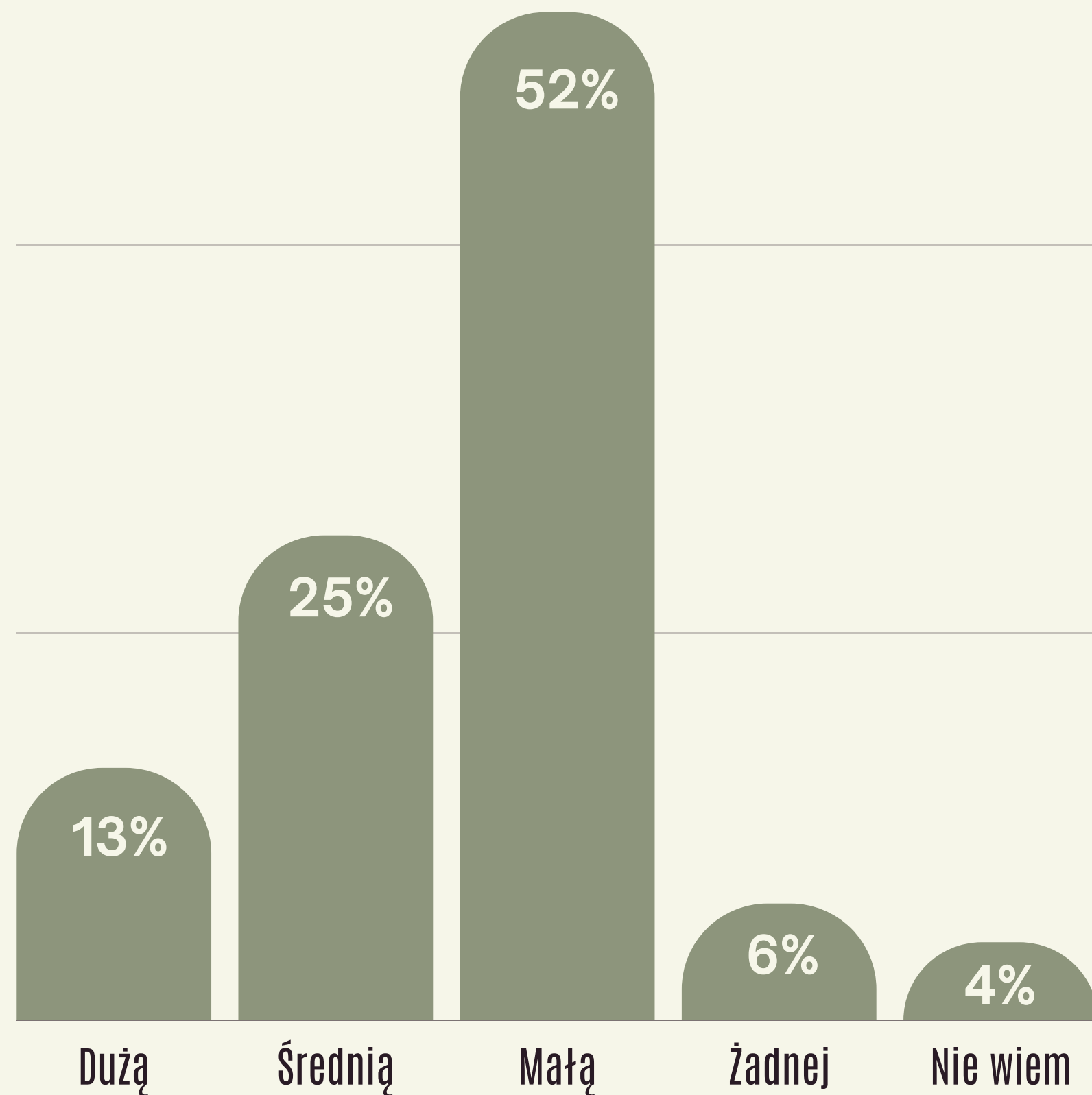
Uprawiający warzywa lub owoce na własne potrzeby

65%

Kupujący produkty spożywcze prosto od rolnika

69%

Sympatycy i sympatyczki Prawa i Sprawiedliwości

Ok 60% badanych rolników uważa, że konsumenci mają małą wiedzę na temat rolnictwa lub nie mają jej wcale

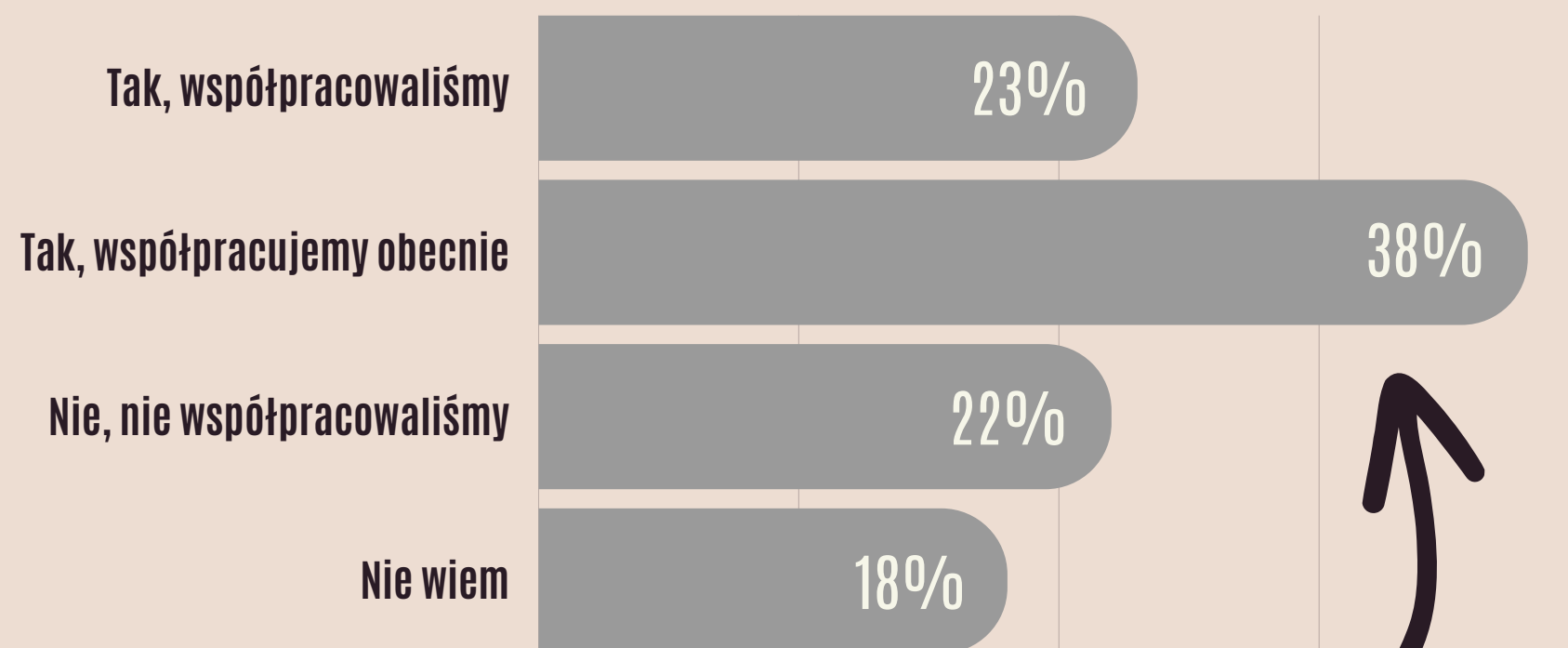
Jak Pan/Pani ocenia, jak dużą wiedzę mają polscy konsumenci (zwykłe osoby prywatne) na temat polskiego rolnictwa i produkcji rolnej?

Potencjał współpracy konsumentów z rolnikami

Rolnicy

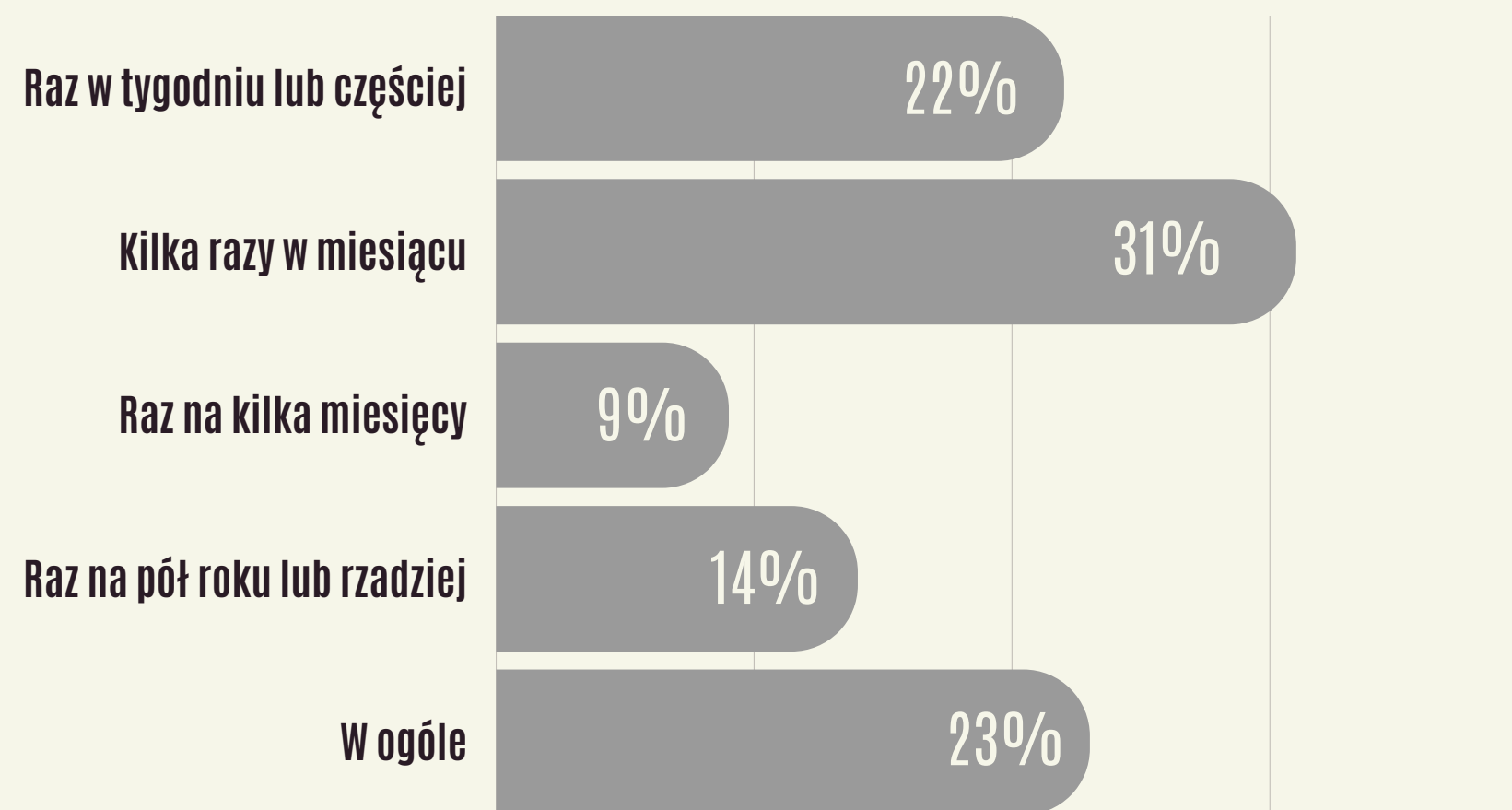
Czy Pan/Pani gospodarstwo rolne ma doświadczenia we współpracy z pojedynczymi konsumentami lub ich grupami?

9% badanych rolników, którzy współpracują z konsumentami, zamierza zakończyć tę współpracę

Konsumenci

Jak często kupuje Pan/Pani produkty spożywcze bezpośrednio z gospodarstwa rolnego (indywidualnie, przez internet, w ramach kooperatywy lub RWSu - Rolnictwa Wspieranego przez Społeczność)?

W JAKI SPOSÓB KUPUJE PAN/PANI PRODUKTY SPOŻYWCZE BEZPOŚREDNIO Z GOSPODARSTWA ROLNEGO?

59%

Kupuję u rolnika na targu/bazarze

47%

Jeżdżę sam(a) lub razem z
sąsiadami/rodziną/znajomymi do gospodarstwa
rolnika po produkty

10%

Zamawiam zakupy bezpośrednio od rolnika przez
internet (np. platforma lokalnyrolnik.pl)

6%

W ramach kooperatywy spożywczej

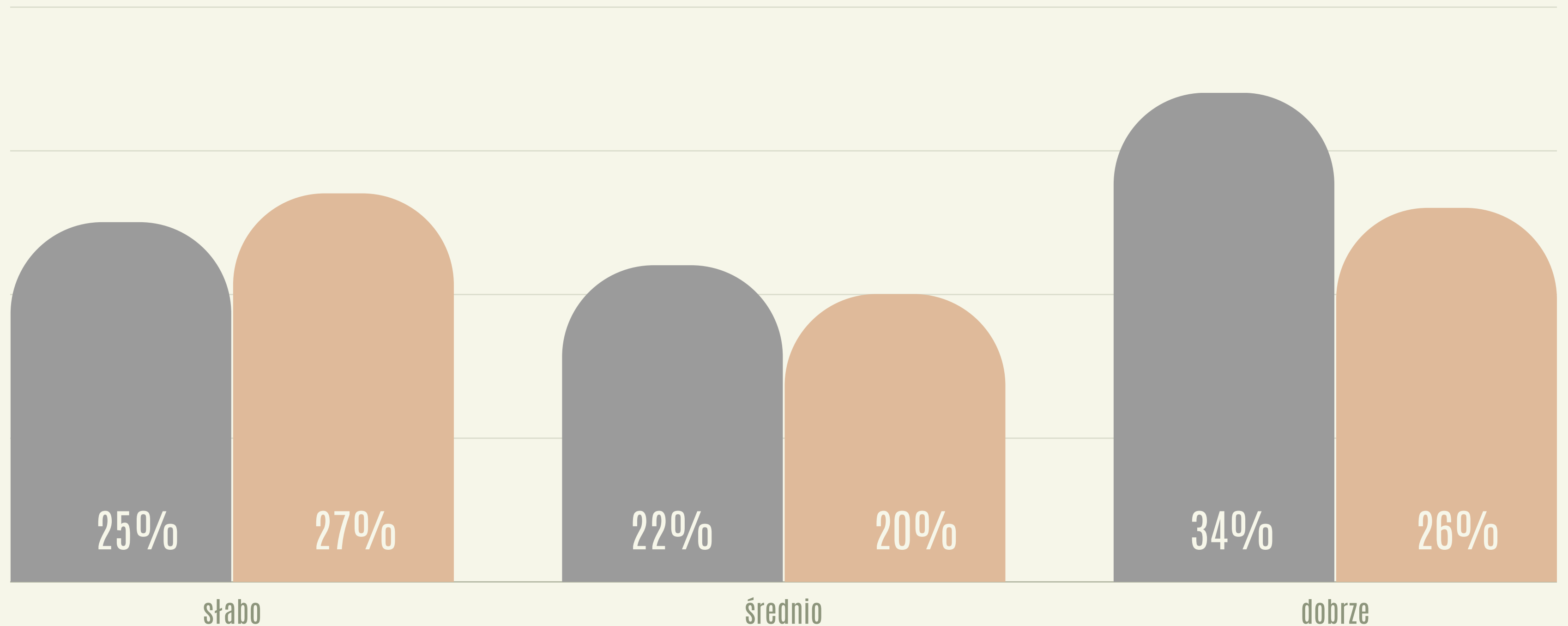

5%

W ramach Rolnictwa Wspieranego przez
Społeczność (RWSu)

Znajomość wybranych form sprzedaży bezpośredniej

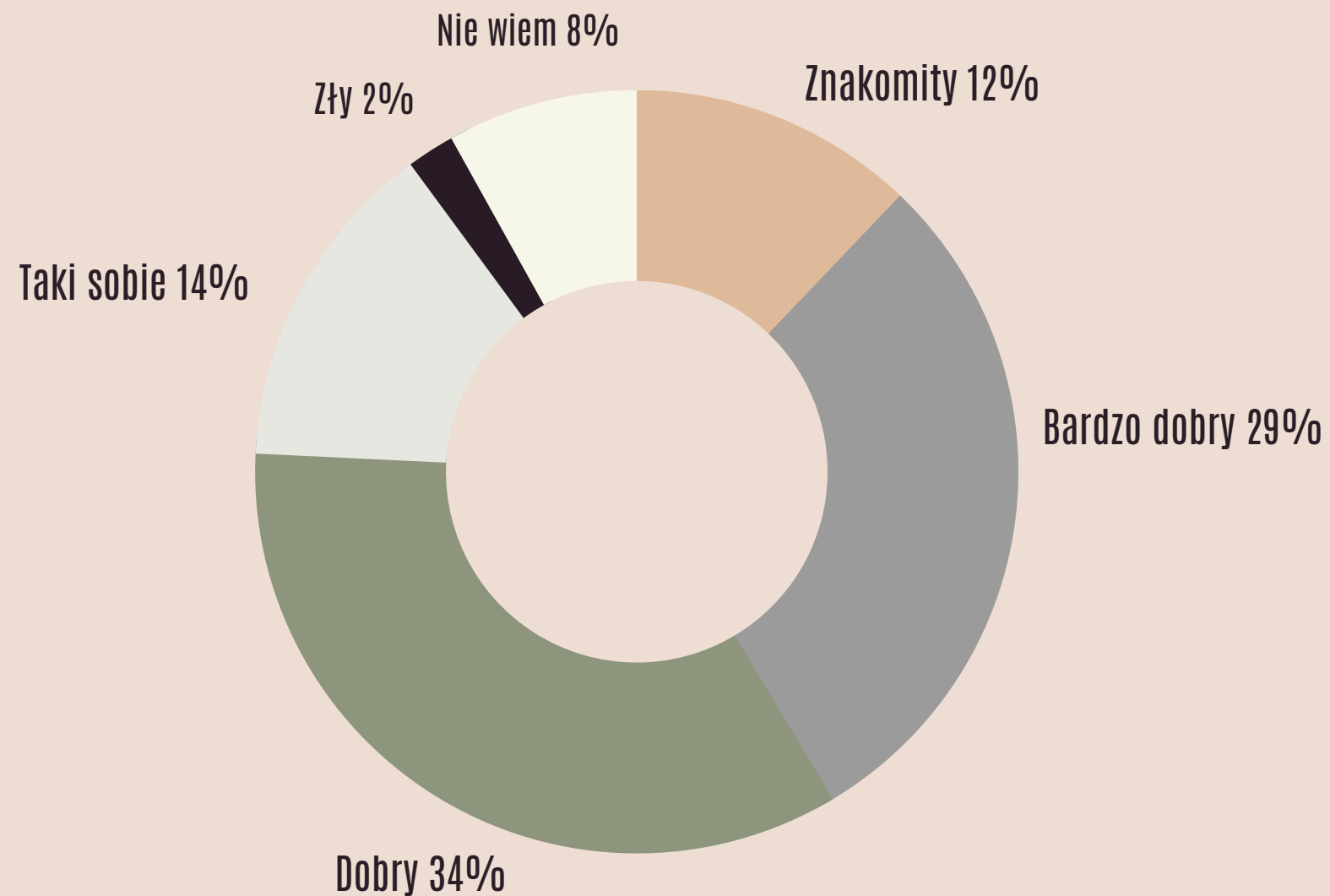
■ Kooperatywa konsumencka (spożywcza) ■ Rolnictwo Wspierane przez Społeczność (RWS)

N= 1000. Źródło: Badanie CAWI, Instytut Spraw Publicznych, 2023 rok.

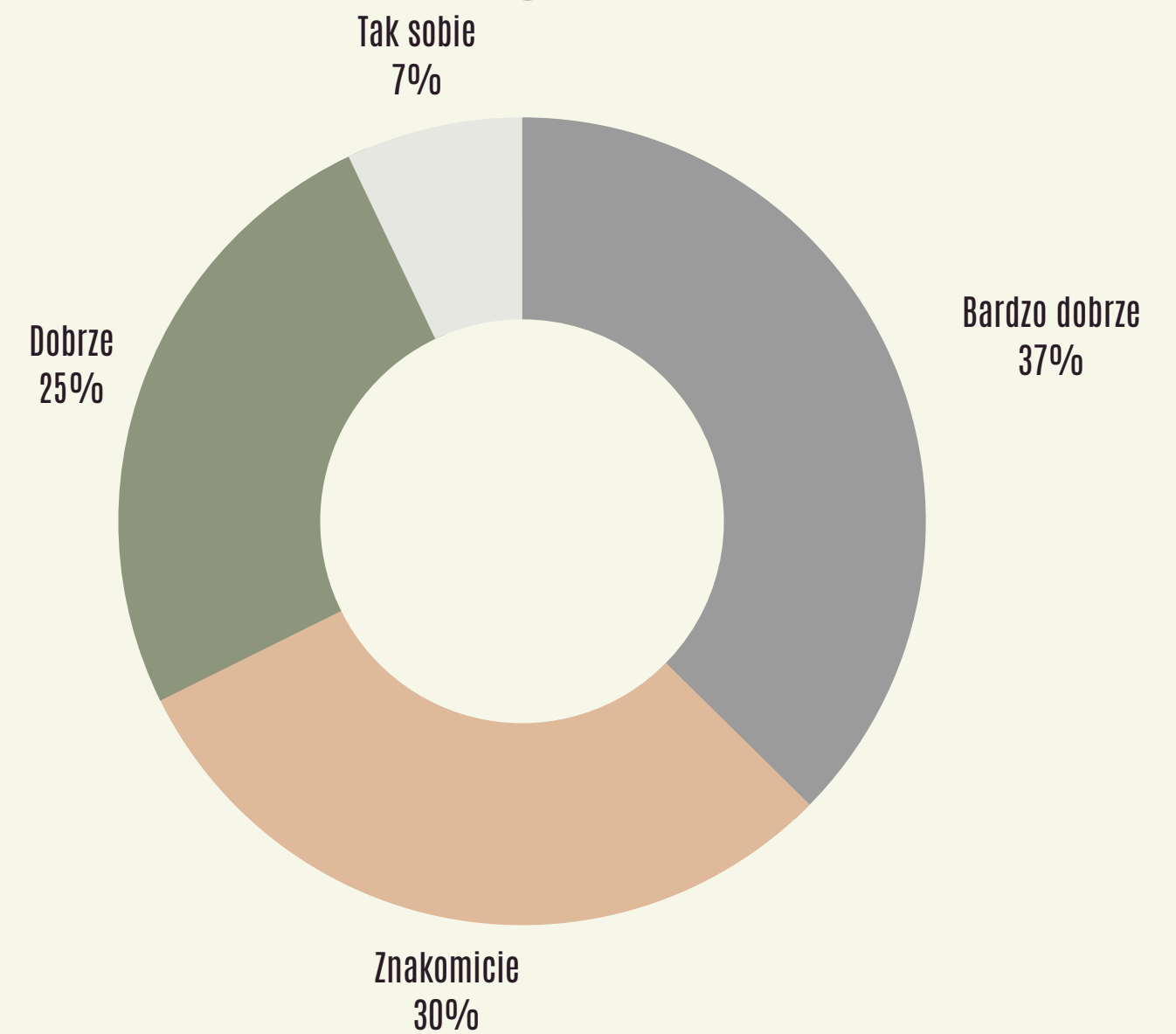
Rolnicy

Co sądzi Pan/Pani o pomycie nawiązywania przez rolników współpracy z pojedynczymi konsumentami lub ich grupami, aby bezpośrednio sprzedawać im swoje produkty rolne? Taki pomysł jest...

Konsumenci

Jak ogólnie ocenia Pan/Pani pomysł kupowania produktów spożywczych bezpośrednio z gospodarstwa rolnego?

11%

Możliwość
bezpośredniego
wsparcia rolników

13%

Zdrowe produkty

17%

Niska cena

19%

Wysoka jakość

41%

Gwarancja świeżości
- prosto z pola, bez
długiego transportu

Co pozytywnego dostrzega Pan/Pani w kupowaniu produktów spożywczych bezpośrednio z gospodarstwa rolnego?

N= 888. Źródło: Badanie CAWI, Instytut Spraw Publicznych, 2023 rok.

Powody niekupowania produktów bezpośrednio u rolnika	Powody rezygnacji z kupowania produktów bezpośrednio od rolnika
<ul style="list-style-type: none"> • Tak jest wygodnie (34%) • Brak wiedzy, jak znaleźć takie gospodarstwa (24%) • Brak potrzeby (19%) • Obawy o wysokie ceny produktów (13%) 	<ul style="list-style-type: none"> • Powody logistyczno-organizacyjne (23%) • Dostępność równie dobrych produktów w pobliżu (21%) • Zbyt wysokie ceny (19%) • Rezygnacja po stronie rolnika z takiej formy sprzedaży (18%) • Zbyt rzadko dostarczane produkty w stosunku do potrzeb (16%)

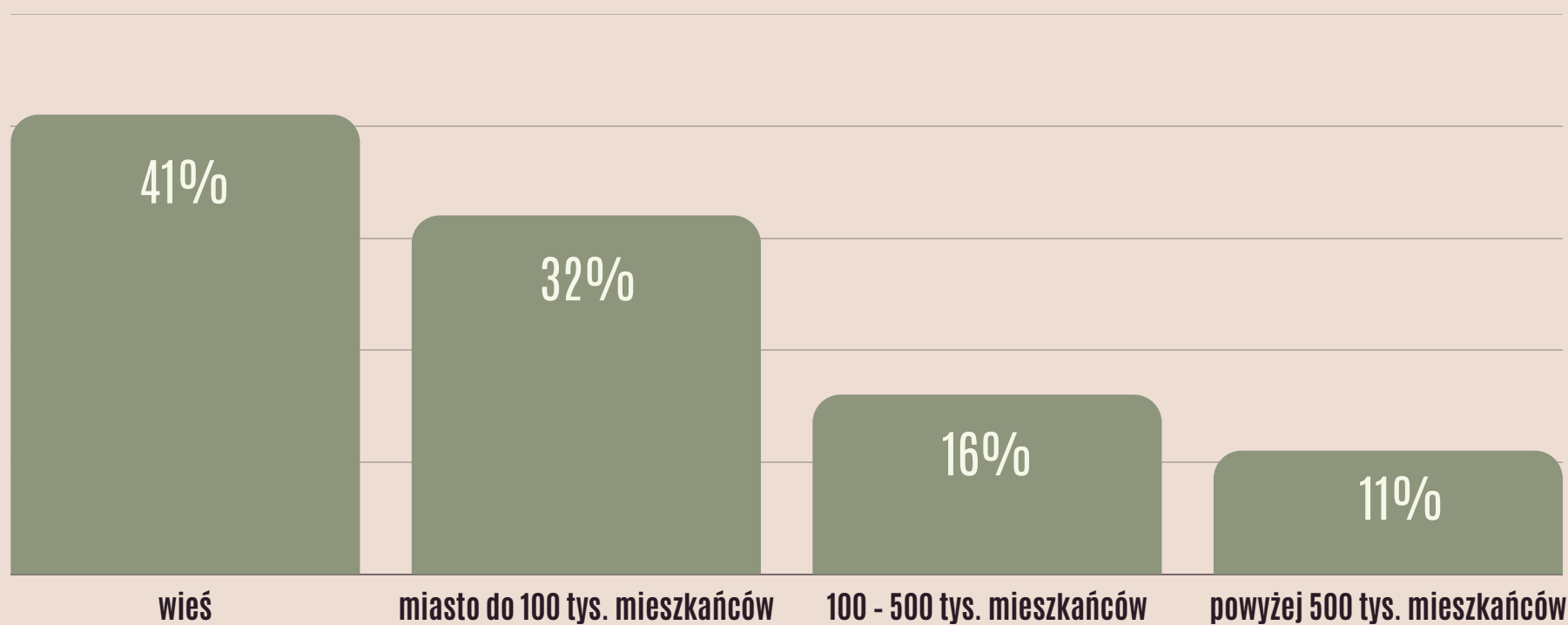
N= 152-76. Źródło: Badanie CAWI, Instytut Spraw Publicznych, 2023 rok.

Charakterystyka próby

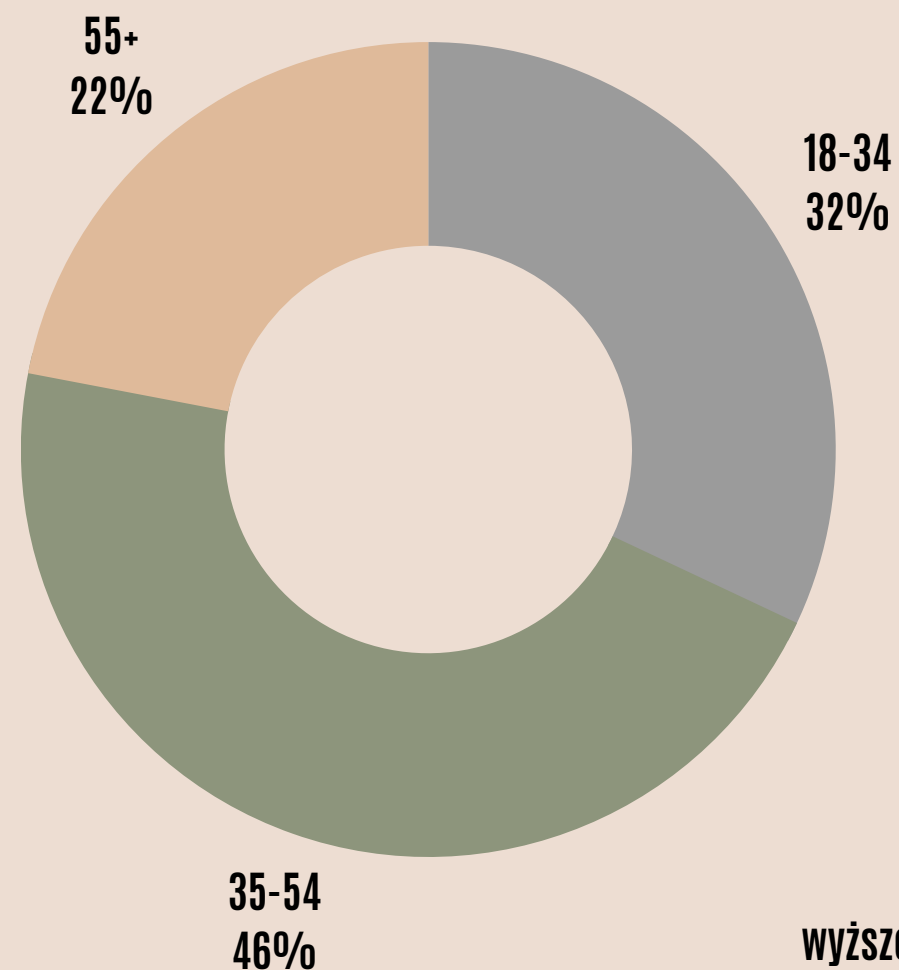
Płeć

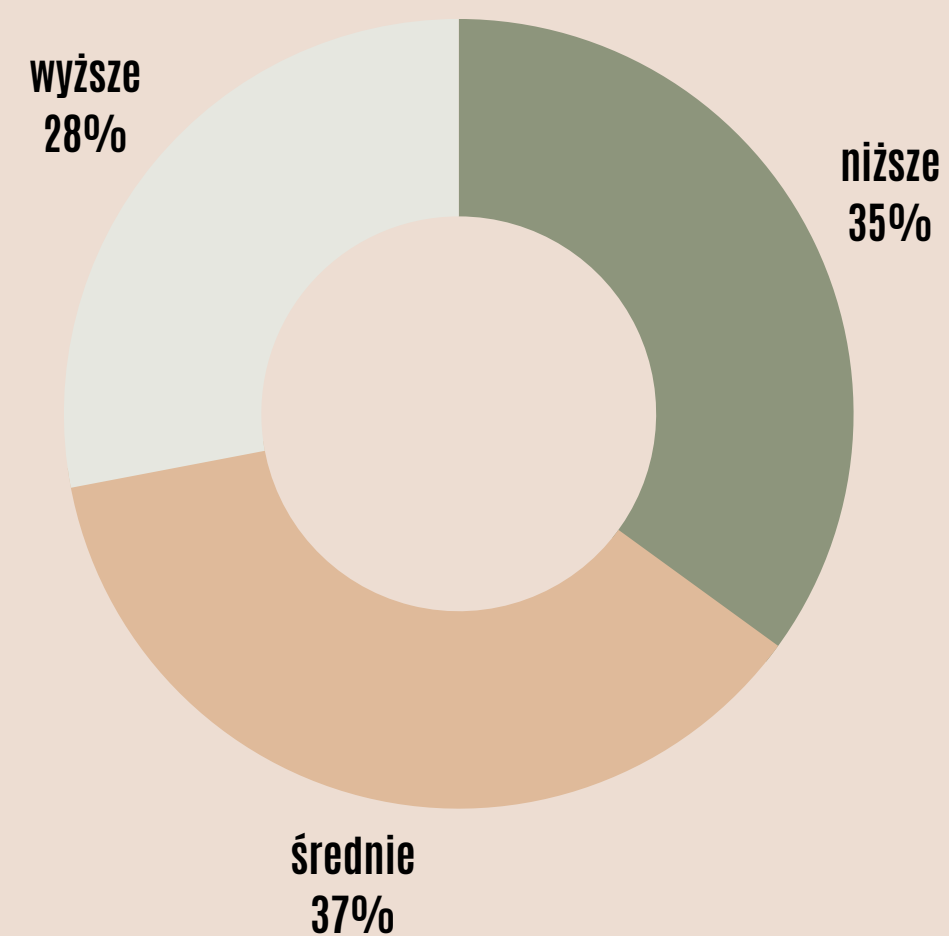
Wielkość miejscowości

Wiek

Wykształcenie

Instytut Spraw Publicznych
Program Zrównoważonego Rozwoju i Polityki Klimatycznej
ul. Szpitalna 5 lok. 22
00-031 Warszawa

INSTYTUT SPRAW
PUBLICZNYCH

Badanie zrealizowano dzięki wsparciu European Climate Foundation.

© Copyright by Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2023

Kierowniczka projektu: **dr Paulina Sobiesiak-Penszko**,
paulina.sobiesiak@isp.org.pl
Koordynatorka projektu: Katarzyna Banul-Wójcikowska
katarzyna.banul@isp.org.pl

Kontakt dla mediów:
Katarzyna Zacharska
katarzyna.zacharska@isp.org.pl
tel. 794 114 391